

МЕДИА МОНИТОРИНГ

22 ДЕКЕМВРИ 2025 г.

Българска
Асоциация по
Рециклиране

Член на:

Bureau of
International Recycling

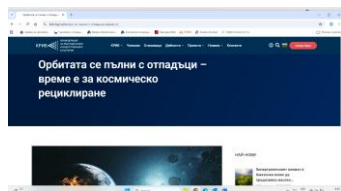
БЪЛГАРСКА
СТОПАНСКА
КАМАРА
Съюз на Българския бизнес

Източник: КРИБ

Заглавие: Орбитата се пълни с отпадъци – време е за космическо рециклиране

Линк: <https://krib.bg/%D0%BE%D1%80%D0%B1%D0%B8%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%B0-%D1%81%D0%B5-%D0%BF%D1%8A%D0%BB%D0%BD%D0%B8-%D1%81-%D0%BE%D1%82%D0%BF%D0%B0%D0%B4%D1%8A%D1%86%D0%B8-%D0%B2%D1%80%D0%B5%D0%BC%D0%B5-%D0%B5/>

Текст: Космическият боклук се натрупва с невероятна скорост: милиони парчета обикалят около Земята – от счупени спътници до изгубени винтове и миниатюрни люспи боя. Международната космическа станция трябва постоянно да ги избягва. Понякога отломките се сблъскват помежду си, създавайки още повече боклук. И въпреки множеството идеи за технологии, които да го уловят или унищожават, все още няма цялостен, системен план за справяне с проблема.

В началото на месеца изследователи от Университета в Съри, Англия, публикуваха статия, в която предлагат по-добър подход към „небесния боклук“. Основната идея: да направим космоса по-устойчив, като използваме по-малко

материали, поправяме това, което вече е там горе, и рециклираме онова, което не може да бъде поправено – и всичко това да се прави координирано в цялата индустрия.

“Макар че това звучи елементарно за хората на Земята, които отдавна познават принципа „намали, използвай повторно, рециклирай“, за космическата индустрия това е „сравнително нова“ концепция.”, казва Майкъл Додж, професор по космически изследвания в Университета на Северна Дакота, който не участва в проучването. „Никога не съм го виждал представено по този начин“, отбелязва той. „Това е тема, която трябва да бъде обсъждана много по-широко.“

Колко боклук има в орбита? Повече, отколкото си представяме

В момента около Земята обикалят над 25 000 парчета космически боклук с диаметър над 10 сантиметра, според данни на НАСА. Ако се включат и по-малките фрагменти, броят им надхвърля 100 милиона. Общото тегло на космическите отломки вече е над 10 000 тона, показва доклад на агенцията от 2022 г.

И този боклук има реални последици. Отломки са оставяли пукнатини, подобни на следи от куршуми, върху предното стъкло на космическата совака „Challenger“ по време на първия полет на Сали Райд през 1983 г.

Космическият телескоп „Хъбъл“ е удрял многократно, включително сблъсък, който пробива антената му. Междувременно два големи сблъсъка между спътници – през 2007 и 2009 г. – създават толкова много нови отломки, че те вече представляват повече от една трета от всички каталогизирани космически боклуци, съобщава НАСА.

Най-лошият сценарий

Големият страх, който стои зад тези инциденти, е синдромът на Кеслер – рискът, че когато достатъчно обекти се натрупат в ниска околоземна орбита, един-единствен сблъсък може да предизвика верижна реакция от катастрофи, които да засипят тази част от космоса с толкова много отломки, че тя вече да е неизползваема.

Повредите по спътници и глобални комуникационни системи означават, че космическият боклук може да намали световния БВП с 1,95%, ако не бъде намерено решение, според статия от 2023 г. в списание Space Policy.

Технологиите помагат – но не са достатъчни

Полагат се усилия за смекчаване на проблема, казват експерти пред CNN. SpaceX разработва ракети за многократна употреба. Компанията Astroscale създава роботизирана ръка, способна да улавя неработещи спътници. Но отделните технологични решения не са достатъчни сами по себе си, според Джин Сюан, заместник-декан по изследвания и иновации в Университета в Съри и един от авторите на изследването.

„Хората трябва да мислят системно“, казва Сюан. „Когато се фокусирате върху отделни технологии, пропускайте възможностите.“

Например, обяснява той, усъвършенстването на роботизирана ръка за премахване на мъртви спътници е по-малко важно, ако самите спътници са

проектирани така, че да могат да бъдат презареждани или да изгарят в атмосферата в края на жизнения си цикъл.

Как изглежда една устойчива космическа система

По-устойчива система би обединила съществуващите технологии – като ИИ системите за избягване на сблъсъци – с нови решения, например превръщането на космическите станции в платформи за ремонт или рециклиране на космически боклук. Тя би гарантирала и че компаниите и държавите планират още от самото начало как даден обект ще бъде изведен от експлоатация.

Сюан е виждал тези принципи да работят в други индустрии. Неговите изследвания обикновено са фокусирани върху стратегии за устойчивост в химическото производство. Космическата индустрия е „фокусирана върху безопасността и икономическата стойност, но устойчивостта не е приоритет“, казва Сюан. „Има възможност да се учим от други сектори.“

Космосът обаче не е като Земята

Опитът да се направи космосът устойчив е свързан с предизвикателства, които не съществуват на Земята. Законите и политиката на космическото пространство създава сериозни усложнения.

„Договорът за космоса е основният документ, регулиращ дейността на държавите в орбита. Една от разпоредбите гласи, че след като изстреляте обект в космоса, той остава ваш завинаги. Това означава, че всеки използван ракетен ускорител и всеки неработещ спътник остава собственост на организацията, която го е изстреляла.“, обяснява Додж.

Това правило съществува, защото държавите исторически се притесняват от намеса в техните спътници и космически станции.

„Един от потенциалните проблеми с всяка технология, предназначена за рециклиране или обновяване в космоса, е, че същите тези технологии могат да бъдат използвани като оръжие. Роботизирана ръка може да деактивира работещ военен спътник също толкова лесно, колкото да прибере неработещ.“, посочва Додж.

В резултат на това в момента е незаконно една държава да почиства отломки, създадени от друга.

„Когато Astroscale тества своята технология за събиране на космически боклук, компанията трябва да се съобразява с това правило, подчертава Додж. „Например, ако искат да уловят обект, собственост на Обединеното кралство, те трябва да го изстрелят от територията на Обединеното кралство.“

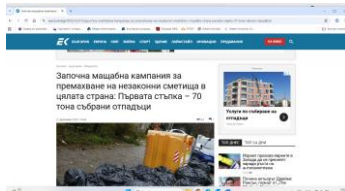
Рециклирането на космически боклук може да се окаже почти невъзможно, ако е необходимо разрешение от всяка държава, която притежава даден обект. Но друга част от договора изисква от държавите да избягват замърсяването на космоса – което може да се тълкува като задължение да почистят собствените си отломки. И това може да се окаже ключово за осъществяването на космическото рециклиране.

„Хората се интересуват от тези идеи за устойчивост. Те искат да ги изпробват“, казва Сюан. „Но всичко опира до пари и до това дали има стимул.“

Източник: [Investor.bg](https://investor.bg)

Заглавие: Започна масштабна кампания за премахване на незаконни сметища в цялата страна: Първата стъпка – 70 тона събрани отпадъци

Линк: <https://eurocom.bg/2025/12/21/zapochna-mashtabna-kampaniya-za-premahvane-na-nezakonni-smetishta-v-tsyalata-strana-parvata-stapka-70-tona-sabrani-otpadatsi/>

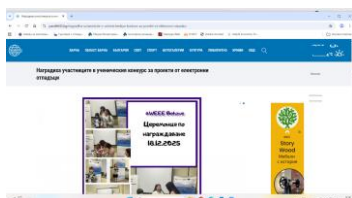
Текст: Националната кампания за премахване на незаконни сметища започна в Мъглиж, като само за един ден доброволци и партньори събраха 70 тона отпадъци в и около квартал „Свобода“. Инициативата е организирана от неправителствената организация „Българска природа“ и Българския ловно-рибарски съюз и ще продължи в цялата страна през следващите 5 години. Очаква се количеството на събраните отпадъци да достигне 200 тона в рамките на няколко дни.

„Колкото повече такива кампании организираме, толкова повече ще внушим на жителите, особено в ромските квартали и махали, че трябва да пазят чистота. Контейнери има навсякъде в квартал „Свобода“, който наброява 1100 души. Смятам, че активирането на младите хора в почистването ще им създаде по-добра култура и усещане, че трябва да пазят мястото, в което живеят“, коментира Д-р Душо Гавазов, кмет на Община Мъглиж.

Източник: [Parallel43.bg](https://parallel43.bg)

Заглавие: Наградиха участниците в ученическия конкурс за проекти от електронни отпадъци

Линк: <https://parallel43.bg/nagradiha-uchastnicite-v-uchenicheskiya-konkurs-za-proekti-ot-elektronni-otpadaci>

Текст: На 18 декември 2025 г. в офиса на Асоциацията на българските черноморски общини (АБЧО) се проведе церемония по награждаване на победителите в ученическия конкурс за най-креативен проект от електронни отпадъци. Събитието бе кулминацията на инициативата #WEEE Behave, която цели да повиши осведомеността относно отпадъците от електронно и електрическо оборудване и да насърчи екологично поведение сред младото поколение.

Д-р Ирена Радева, началник на РУО - Варна, лично поздрави присъстващите ученици, техните родители и учители за креативните проекти, които са доказателство за това, че дори от нещо, което мнозина биха сметнали за безполезно, може да се създаде нещо красиво и с полезно послание. След това д-р Радева награди учениците с проекти, класирали се на първите три места.

Проектът, получил най-висока оценка за оригиналност и нестандартно мислене, е екипна работа на 6 ученици от II и IV клас от ОУ „Св. Климент Охридски“ – с. Константиново. С помощта на тяхната учителка г-жа Мирена Георгиева, те превърнаха стара, неработеща микровълнова фурна в малко светещо коледно селце - арт-инсталация, която е големият победител в конкурса.

На второ място бе награден четвъртокласникът Константин Стоянов от СУ "Васил Левски" – град Девня, с проекта си „Еко-Пазителят“ – голям робот от електронни отпадъци със светещо в червено сърце. Осемгодишната Ива Тодорова, от ОУ „Св. Патриарх Евтимий“ – гр. Белослав, грабна третото място с оригинален проект на карта на България, направена от електронни планки, батерии и електронни компоненти.

Организация и участие

Конкурсът, който стартира през ноември 2025 г., привлече значителен интерес сред учениците от област Варна. Участниците бяха разделени на индивидуални и екипни проекти, и представиха своите творби в три категории: креативни арт-инсталации, плакати/колажи/рисуници и презентации. До крайния срок на 5 декември бяха получени впечатляващите 128 проекта. Сред най-интересните проекти бяха креативни арт-инсталации като роботи, къщи, птици, космическа кола, влак, магическо дърво, часовник и много други, направени от отпадъчни електронни материали, електронни платки, батерии и стари електронни устройства.

Жури и оценяване

Деветчленно жури, състоящо се от експерти в областта на екологията и образованието, оцени проектите по три основни критерия: креативност и оригиналност, използване на материали и значение и потенциално въздействие. След внимателно разглеждане и обсъждане, бяха определени победителите в конкурса.

Награждаването

През тази последна седмица на инициативата на АБЧО, всички деца получиха заслужени Грамоти за участие в конкурса, символизиращи тяхната отдаденост и труд. Като знак на признателност и празнично настроение, всяко дете получи и подарък - Коледен шоколадов календар или брендиран тефтер с химикал. Част от Коледните шоколадови календари бяха любезно предоставени от Lidl Bulgaria, които застанаха твърдо зад каузата и подкрепиха инициативата на АБЧО – да насърчим екологичното поведение сред младото поколение и да намалим безотговорно изхвърлените е-отпадъци.

НЧ "Васил Левски 1945" – гр. Варна, осигури награди за всички присъстващи родители на децата, класирали се на първите три места, както и за техните учители. Екипът на АБЧО изказва искрени благодарности на тези две партньорски

организации за доброволната подкрепа, този жест е ярък пример за социална отговорност и вдъхновение за всички!

Благодарение на сътрудничеството на РУО - Варна и Община Варна, в рамките на инициативата #WEEE Behave бяха включени над 400 деца от 1 клас до 4 клас от училищата на територията на Варненска област и те вече знаят за един от най-големите екологични проблеми на нашето време - е-отпадъците. Тази инициатива показва, че дори малките стъпки могат да доведат до големи промени, когато са подкрепени от креативност и желание за опазване на природата.

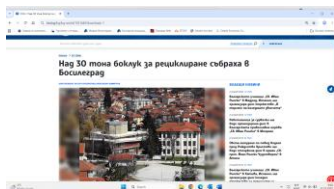
"WEEE BEHAVE" е международна инициатива, която се провежда паралелно в няколко европейски държави – България, Кипър, Гърция, Италия и Испания, в рамките на проект "eWAsTER: Предотвратяване на замърсяването на водите от електронни отпадъци чрез използването им като ресурс". Основната идея е, че осведомеността трябва да започне в училищата, за да повлияе на семействата и в крайна сметка на цялата общност.

Проектите, които участваха в регионалния конкурс, бяха индивидуално заснети и могат да бъдат видени онлайн, предоставяйки вдъхновение за бъдещи поколения!

Източник: БТА

Заглавие: Над 30 тона боклук за рециклиране събраха в Босилеград

Линк: <https://www.bta.bg/bg/bg-world/1031648?download=1>

Текст: Босилеградското общинско публично предприятие „Чистота“ през 2025 година е събрало над 30 тона отпадъци за рециклиране, което представлява една добра основа за бъдещо надграждане, съобщи НРТВ – Босилеград. Само в последната акция са събрани 5,5 тона отпадъци, а през годината са извършени седем транспорта на рециклируеми материали до пунктовете за рециклиране във вътрешността на страната. За транспорта е ангажирана фирмата Kappa Star Recycling DOO от Ниш.

„Съществува възможност гражданите сами да ни повикат или да донесат отпадъци за рециклиране, като по този начин допринасят за по-функционално управление на отпадъците“, съобщи директорката на ОП „Чистота“ Йелена Миятович.

Тя добави, че е желателно гражданите да бъдат екологично осъзнати, за да могат правилно да сортират отпадъците. Освен стъкло, метал, хартия, картон и пластмаса, са събрани и около 12 тона гуми, които се съхраняват и се очаква да бъдат транспортирани за рециклиране. Тя отбелязва, че през следващата година очакват значително увеличаване на количеството събрани отпадъци за рециклиране.

Миятович изказа благодарност към Община Босилеград и Публичното предприятие за строителни площи и пътища за всеотайната помощ, която им оказват в този процес.